

УДК 072.01

ДОСВІД РЕВІТАЛІЗАЦІЇ ПРОМИСЛОВИХ ОБ'ЄКТІВ В ІСТОРИЧНІЙ ЧАСТИНІ МІСТА ІЗ ЗБЕРЕЖЕННЯМ ВИРОБНИЧОЇ ФУНКЦІЇ ТА СТВОРЕННЯМ ГІБРИДНОГО АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА

Семенов В. О.¹, студент; Ковальчук О. П.², канд. арх, доц.
Придніпровська державна академія будівництва та архітектури
vosemenov22@gmail.com; kovalchuk.oleksandr@pdaba.edu.ua

Постановка проблеми. Промислові об'єкти, які раніше відігравали важливу роль у міському житті, зараз часто залишаються без уваги або піддаються демонтажу внаслідок зміни економічних та соціальних умов. Проте вони є важливим ресурсом для створення нового архітектурного обличчя міста, яке б поєднувало в собі промислову спадщину з сучасними потребами. Ревіталізація промислових об'єктів у історичній частині міста із збереженням виробничої функції та створенням гібридного архітектурного середовища може привернути нові інвестиції, створити нові робочі місця та збільшити туристичний потік до міста. Вона дозволить зберегти та використати цінні історичні об'єкти, які в іншому випадку можуть бути втрачені. Нарешті, це може сприяти сталому розвитку міста, ефективному використанню вже існуючих ресурсів та просторів, зменшуючи необхідність в експансії на нові території.

Такий підхід до ревіталізації промислових об'єктів у історичній частині міста є важливим стратегічним кроком для збереження культурної спадщини, стимулювання економічного розвитку постіндустріального міста, формування відкритого та привабливого середовища, центрів творчих індустрій, культурного життя, мистецтва та розваг. Створення гібридного архітектурного середовища, яке поєднує в собі елементи промислових споруд, житлові та громадські простори, інші різноманітні компоненти різних функцій та стилів, дозволить зберегти аутентичний характер міста та надати йому новий життєвий потенціал.

Мета дослідження. Узагальнити досвід ревіталізації промислових об'єктів у історичних частинах міст із збереженням виробничої функції та створенням гібридного архітектурного середовища для опрацювання теоретичних основ та практичних рекомендацій щодо застосування в архітектурних концепціях розвитку постіндустріальних міст України.

Результати дослідження. Під час останніх десятиліть спостерігається зростаючий інтерес до ревіталізації промислових об'єктів у історичних частинах міст із збереженням виробничої функції та створенням гібридного архітектурного середовища.

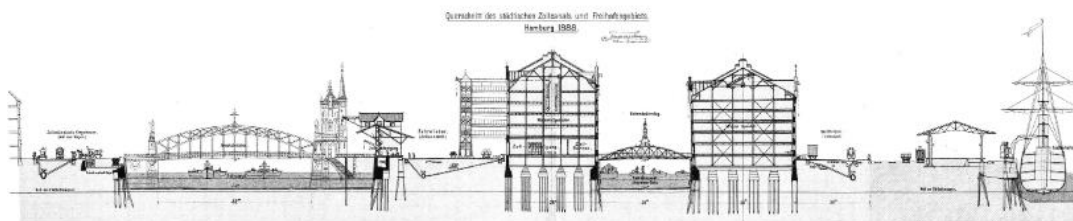

Рис. Схема Шнайхерштадта – складського кварталу в гавані Гамбурга, збудованого наприкінці XIX ст. [5]

Один із найяскравіших світових прикладів цього підходу – це Hafencity у Гамбурзі. Раніше цей район функціонував як промислова зона портової інфраструктури,

але з часом втратив свою активність і перетворився на пустуючи склади та неексплуатовані будівлі.

Проект Hafencity розпочався в 2000 році і став одним з найбільших проєктів ревіталізації в Європі. Його ціль – перетворення цієї промислової зони у мультифункціональний міський квартал, що об'єднує житлові, виробничі, комерційні та культурні функції. Цей проєкт включає реконструкцію історичних будівель портової зони, створення нових будівель з використанням сучасних архітектурних рішень, а також благоустрій площ і набережних.

Портова функція та рибальство зберігаються як важлива частина історичної та культурної спадщини району. Порт продовжує свою діяльність як вантажний термінал, забезпечуючи перевезення товарів та вантажів у місті та підтримуючи економічний розвиток. Одночасно, збереження рибальства в зоні Hafencity відображає важливість традиційного устрою життя.

Одним із ключових принципів Hafencity є збереження історичного обличчя району, з одночасним його трансформуванням у сучасний і життєздатний центр міста. Нові будівлі вписуються у контекст історичної забудови, але мають сучасні функції та зручності. Наприклад, старі склади перетворилися на стильні апартаменти, а портові причали – на прогулянкові майданчики та об'єкти культурно-розважального призначення. Замість того, щоб виганяти виробництво з цієї зони, проєкт Hafencity сприяє їхньому інтегруванню в нове міське середовище. Це створює унікальний мікс історії та сучасності, де промислові підприємства існують поруч з розважальними та житловими просторами, створюючи динамічну та багатофункціональну атмосферу.

Ця унікальна атмосфера приваблює як місцевих мешканців, так і туристів. Hafencity став прикладом успішного поєднання історичного спадку з сучасними тенденціями в архітектурі та міському плануванні.

Інший приклад ревіталізації промислових об'єктів із збереженням виробничої функції у історичній частині міста є квартал Ред-Лайн у Чикаго. Колись квартал був центром важкої промисловості, який зазнав складнощів через зменшення виробництва наприкінці 20 століття. Проте завдяки ревіталізації підприємства залишилися тут, було створене гібридне середовище. Зокрема, деякі фабрики були перетворені на творчі індустріальні простори, де працюють мистецькі студії, майстерні та малі виробництва, а підприємства, що виготовляють меблі, текстиль та вироби ручної роботи, залишились і долучаються до створення культурного та творчого середовища.

Ще один приклад у сучасний час – район Говернорс-Айленд у Сідней, Австралія, представляє собою гібридне середовище, де промисловість поєднується з туризмом та культурною сферою. Підприємства, що залишилися в районі, зосереджуються на виробництві екологічно чистих матеріалів або на використанні технологій відновлюваної енергії. Паралельно з цим розвивається туристична індустрія, приваблюючи відвідувачів своїми культурними та розважальними закладами. Промислові об'єкти, які були перетворені на гібрид творчості та індустріальності, стали центрами культурних подій, виставок та мистецьких перформансів. Така гібридність створює унікальну атмосферу, де історія та промисловість переплітаються з сучасністю та культурою.

Ці приклади демонструють продуктивність процесів ревіталізації промислових об'єктів у історичних частинах міст, де вміло комбінують історичний контекст з інноваційними дизайнерськими рішеннями та збереженням виробничої функції, для створення сучасного гібридного архітектурного середовища.

Висновки. Ревіталізація промислових об'єктів у історичних частинах міста із збереженням їх виробничої функції та створенням гібридного архітектурного

середовища є ефективним та перспективним стратегічним кроком. Світові приклади демонструють, що такі проекти можуть успішно поєднувати збереження історичної спадщини з сучасними потребами та розвитком постіндустріального міста.

Ключовими факторами успіху таких проектів є вмiле поєднання архітектурних інновацій з історичним контекстом, активна участь архітекторів та дизайнерів у реалізації концепції та уважне врахування потреб місцевого співтовариства. Такий підхід щодо ревіталізації промислових об'єктів не лише зберігає цінну промислово-історичну спадщину міста, але й стимулює економічний розвиток, створює нові робочі місця та покращує якість життя мешканців. Ці проекти служать прикладом успішного об'єднання минулого і сучасності у формуванні сталого та привабливого міського середовища нового типу.

Список використаних джерел

1. Rozgon O. V. Problems and prospects of digitalization of industry. *Regional innovation initiatives: tasks and solutions: materials of the Round Table*. 2019. Pp. 114–120.
2. Fenton J. Hybrid Buildings' in Pamphlet Architecture no. 11: Hybrid Buildings; Princeton Architectural Press; New York; 1985. 48 p.
3. Laperche B. General presentation innovation processes : why institutions matter. *Journal of Innovation Economics & Management*. 2012. № 1 (1). Pp. 3–11.
4. Попадюк Р. І. Просторові стратегії гібридних архітектурних структур. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. Вип. 27. С. 126–135. 2011. URL: <http://library.knuba.edu.ua/books/zbirniki/01/201127.pdf>
5. Операція «Хафенсіті». Найбільшому урбан-проекту Європи 20 років. Прагматика. URL: <https://pragmatika.media/operacija-hafensiti-najbilshomu-urban-proiektu-ievropi-20-rokiv/>